

Истраживање о употреби информационо-комуникационих технологија у домаћинствима и појединачно

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)
Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор економских статистика - Одјелјење услужних статистика
1.3.	Контакт особа	Александра Ђонлага
1.4.	Функција контакт особе	Виши стручни сарадник
1.5.	Поштанска адреса контакта	Вељка Млађеновића 12 д, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	aleksandra.djonlaga@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 715
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	01.03.2021.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	14.10.2021.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	01.03.2021.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Истраживање о употреби ИКТ-а у домаћинствима има за циљ да се добију подаци о заступљености информационо-комуникационих технологија у домаћинствима, употреби рачунара, интернета и информатичкој писмености становништва. Ови подаци су веома важан извор код креирања, реализације и унапређења политика у области информационог друштва у Републици Српској.

3.2. Систем класификација

Приликом провођења истраживања, за податке о образовању коришћена је Међународна класификација образовања ISCED 2011. За податке о економској активности коришћена је Класификација дјелатности КД БиХ 2010 која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev2.

3.3. Обухваћени сектор

Обухваћени сви економски сектори.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Неке од важнијих дефиниција статистичког истраживања о информационо-комуникационим технологијама су:

Информациона технологија (ИТ): Технологија која користи рачунаре за прикупљање, обраду, чување, заштиту и пренос информација. У савременим условима су обично рачунари повезани у мрежу и тада је ријеч о информационо-комуникационој технологији (engl. Information and Communications Technology - ICT).

Рачунар или компјутер (енгл. computer, од лат. computare: сабирати, рачунати): Сложен уређај који се састоји од хардвера (hardware) физичких делова рачунара, опипљивих, видљивих делова и програма (software) тј. програмске подршке: скупа наредби "разумљивих" рачунару које покрећу његов рад; упутстава опипљивим деловима, наредби шта да раде. Рачунари обухватају персоналне рачунаре (PC), преносне рачунаре (laptop), таблете и остале преносне уређаје (осим паметних телефона).

Интернет: Глобални електронски комуникациони систем сачињен од великог броја међусобно повезаних рачунарских мрежа и уређаја, који размењују податке користећи заједнички скуп комуникационих протокола.

Широкопојасни приступ интернету (Broadband): Начин повезивања на интернет који омогућује велике брзине преноса података и представља комуникациони систем чији носилац (нпр. оптички кабл) преноси умножене податке истовремено док су појединачни подаци модулисани на посебним фреквенцијама.

Дигитални производи или услуге: Роба или услуге које могу да се наруче и испоруче путем компјутера, тј. интернета (нпр. музика, филмови, видео игрице).

Електронска трговина (енгл. e-commerce): Куповина или продаја добара или услуга путем интернета.

Електронски сервиси јавне управе (енгл. e-government): електронски контакти путем интернета са јавним институцијама у сврху добијања потребних информација и услуга.

Информациона сигурност: очување поверљивости, интегритета и расположивости информација, а обезбјеђује се помоћу правила заштите података на физичком, техничком и организационом нивоу.

3.5. Статистичка јединица

Јединица посматрања су појединци старости 16-74 и њихова домаћинства изабрана у узорак случајним избором.

3.6. Статистичка популација

Домаћинства у Републици Српској која имају бар једног члана старости од 16 до 74 године.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

2014-2021.

3.9. Базни период

2021.

4. Јединица мјере

Процентуално исказани индикатори.

5. Референтни период

3 мјесеца која су претходила истраживању је главни референтни период.

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Ова статистичка активност се проводи на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистичког програма Републике Српске за период 2018-2021. године и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику. Концепти и дефиниције кориштени у истраживању усклађени су са Методологијом Евростат-а за статистике о информационом друштву, 2021. а такође и са основном Уредбом ЕУ парламента и Вијећа (ЕЗ-а) бр. 808/2004.

6.2. Размјена података

Подаци за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије Европске уније, Евростат-а.

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Повјерљивост података и заштита личних података регулисане су Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).“

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

Сви прикупљени подаци третирају се као повјерљиви и користе се искључиво у статистичке сврхе. Документ Републичког завода за статистику „Правилник о заштити повјерљивих података“ наводи начела поступања са повјерљивим подацима, процедуре за осигурање повјерљивости за вријеме прикупљања, обраде и дисеминације података као и процедуре за приступање микроподацима.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Годишње саопштење се објављује на веб страници Завода у складу са Календаром публикација.

8.2. Приступ календару објављивања

https://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

Сви корисници имају право приступа подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Годишње

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

[Годишње саопштење - коначни резултати](#)

10.2. Публикације

["Статистички годишњак Републике Српске"](#)
["Жене и мушкарци у Републици Српској"](#)

10.3. Онлајн база података

[Доступна на веб-сајту Завода, са прегледом основних ИКТ индикатора.](#)

10.4. Приступ микроподацима

Нису доступни.

10.5. Остало

Подаци доступни и у виду посебних одговора на захтјеве корисника.

10.6. Методолошка документација

[Методолошки документ](#) доступан на интернет страници Завода, такође на интернет страници доступни су и [основни појмови и дефиниције](#).

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету доступан на интернет страници
https://www.rzs.rs.ba/front/category/340/371/?left_mi=284&add=284

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке Закон о статистици Републике Српске (члан 17, став 1), у организацији и производњи статистике у Републици Српској прописује примјену принципа непристраности, поузданости, транспарентности, правовремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у Кодексу праксе европске статистике (CoP).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребне корисника

Кључни корисници података о ИКТ-у су:

Влада Републике Српске и остале институције јавне управе; јединице локалне самоуправе, институције на БиХ нивоу, факултети, научно-истраживачке институције, удружења грађана, пословни субјекти, медији, физичка лица итд.

Истраживање о употреби информационо-комуникационих технологија обезбјеђује међународно упоредиве податке који могу да се користе за израду стратешких докумената из области информационог друштва. Такође, подаци су примјениви код израде појединачних студија и анализа (нпр. анализа постојећег стања сектора ИКТ-а, повећање информатичке писмености, промјена навика потрошача када је у питању електронски вид трговине и сл.).

12.2. Задовољство корисника

Резултати посљедње [Анкете о задовољству корисника](#) доступни су на веб-сајту Завода.

12.3. Комплетност података

Истраживање о употреби ИКТ-а у домаћинствима и појединачно је у потпуности усклађено са Евростатовом регулативом. Све обавезне варијабле су обухваћене, стопа комплетности података је 100%.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се примјеном прописане методологије, контролом грешака мјерења, као и упоређивањем података из прошлог периода и додатним анализама.

13.2. Узорачка грешка

За избор јединица посматрања користи се метод стратификованог случајног узорка. Дизајн и величина узорка, су најважнији фактори који одређују величину узорачке грешке, и циљ је да се узорачка грешка сведе на најмањи могући ниво.

13.3. Неузорачка грешка

Сталним унапређењем методолошких процеса настоје се смањити неузорачке грешке. Стопа прекомјерног обухвата у 2021. години је износила 0,7%. У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику и података из претходног периода. У екстремним ситуацијама се врши поновно контактирање извјештајне јединице, а потом и корекција утврђене грешке за јединицу посматрања. Стопа неодговора јединице износи 14,1%. Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе неодговора варијабле.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

T+4 мјесеца

14.2. Тачност објављивања

100%

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

У потпуности је усклађено са методологијом Евростата која се односи на област ИКТ-а.

15.2. Временска упоредивост

Подаци о употреби ИКТ-а се прикупљају од 2014. године, на годишњем нивоу.

15.3. Усклађеност између домена

Није примјењиво.

15.4. Интерна усклађеност

Подаци су интерно усклађени.

16. Трошкови и оптерећеност

Основни трошкови ИКТ- истраживања (нето накнаде анкетарима, контролорима и процјењени трошкови телефона) у 2021. години износили су 8100,00 КМ.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Не постоји општа политика ревизије података, а корисници се обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Није планирана ни спроведена ревизија.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Извор података је статистичка активност ИКТ Д, која се проводи у годишњој динамици. Реализује се путем анкетања домаћинстава и појединаца који припадају циљној популацији 16-74 године старости, који су случајним избором доспјели у узорак. У 2021. у узорку је било 2 920 домаћинстава.

18.2. Учесталост прикупљања података

Годишње

18.3. Прикупљање података

Подаци се прикупљају непосредно од једног члана узорком изабраног домаћинства путем телефонског и личног интервјуа. Члан који даје одговоре мора бити у опсегу 16-74 година старости. Одговоре даје члан домаћинства за себе, а за тренутно заузето/онемогућено лице одговор може дати и други члан домаћинства.

Референтни период на који су се односила питања је 3 мјесеца или 12 мјесеци која су претходила анкетању.

Фаза прикупљања података требало је да обухвата два дијела: телефонско анкетање (САТИ метода) и интервјуисање "лицем у лице" кориштењем лаптоп рачунара (САПИ метод). С обзиром на специфичне околности и услове пандемије у периоду прикупљања података, примијенила се само САТИ метода. Телефонско анкетање обављало је 7 анкетара и 2 контролора у сједишту Завода.

За спровођење рада на прикупљању података користили су се сљедећи методолошки инструменти:

- Упитник;
- Упитник о неодзиву;
- Упутство о попуњавању упитника;
- Списак стамбених јединица и домаћинстава изабраних у узорак.

18.4. Валидација података

Валидација извора и излазних података врши се најчешће поређењем са подацима из претходних година, рачунањем стопа одговора и неодговора и сл.

18.5. Компилација података

Унос, обрада и анализа података врши се у сједишту Завода. Приликом анкетања лица телефонским путем, подаци се директно уносе у ИСТ апликацију. У апликацију за унос анкетних података уграђене су контроле које указују да се у базу уносе рачунски и логички неисправни подаци. Прикупљени подаци представљају основу за процјену података за цијелу популацију кроз поступак пондерисања података.

Агрегирањем пондерисаних података на доменима од интереса, израчунавају се оцјене непознатих параметара популације. Након формирања базе података ради се анализа, табелирање и објављивање података.

Након формирања базе података ради се анализа, табелирање и објављивање података.

18.6. Прилагођавање

Прилагођавање није примјењиво.

19. Коментар